

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:	Pretiuu insertiuniloru:	Correspondintiele se se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutu pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriulu romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl. — cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ 1/2 anu . . . 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . 7 „ — „		
„ „ „ „ 1/2 „ . 3 „ 50 „		

Dela sinodulu eparchialu aradanu.

Dupa incheierea cuventulu de deschidere, pe care lu-publicaràm in numerulu precedent, Inaltulu presidiu, presinta actele de alegere a deputatiloru, Vincentiu Babesiu, Paulu Rotariu, Laurentiu Barzu, Demetriu Moga, Mihaiu Veliciu, Constantinu Lazaru si Georgiu Gataiantiu, care se predau comisiunei verificatórie.

Se presinta scrisórea deputatulu Eugeniu Mocioni, prin care renuncia la mandatulu de deputatu sinodalu pentru eparchi'a Aradului, din motivulu cá a primitu mandatulu de deputatu pentru eparchi'a Caransebesiului. Renunciarea se ié din partea sinodulu la cunoscentia ér in cereulu vacantu se decide a se face alegere noua de deputatu sinodalu.

Preasantitulu Episcopu presiedinte, presentéza reportele consistorieloru eparchiale din Aradu si Oradea mare, si anume: repórtele senatelor bisericesci, despre activitatea lor, repórtele senatelor de scole, si repórtele senatelor epitropesci, care se predau comisiuniloru insarcinate cu censurarea lor din sinodulu anulu trecut.

Reportulu despre socotile fonduriloru comune dieceselor Aradu-Caransebesiu pe anulu 1876. impreuna cu bugetulu pe anulu 1877. se transpune la comisiunea pentru fondurile comune.

Se presinta charthi'a epitropiei totu dela fondurile comune, prin carea epitropi'a cere indemnizare pentru solvirile facute cu privire la urcarea salariiloru professoriloru dela institutu pedagogico-teologicu, si prin carea totodata cere, ca sinodulu se reguleze salariile professoriloru dela acestu institutu impreuna cu sinodulu din Caransebesiu. Caus'a fiindu de natura urgenta se decide a se pune la ordinea dilei pe proxim'a siedintia.

Preasantitulu Episcopu presiedinte produce scrisórea Inaltu Preasantie Sale Parintelui Archeppu si Metropolitanu, prin carea se recérca sinodulu a votá o suma de 1200 fl. v. a. pentru intretinerea consistoriulu

metropolitanu. Scrisórea se transpune la comisiunea epitropésca pentru referada.

Preotimea din dieces'a Aradului, intrunita la $\frac{2}{14}$ aprilie in conferentia generala, prin o scrisóre sa petitionéza la sinodu, ca venitele dela sesiunile de pamentu in parochiele vacante, precum si orice taese solvinde de preoti pe partea consistoriulu, pe viitoriu se se socotésca ca castigu in fondulu pentru dotatiunea preotiloru, ce este a se infintiá in anulu acest'a. Petitiunea se transpune la comisiunea petitionaria.

Preotulu din Beliu, Georgiu Leucuti'a prin o scrisóre a sa aratandu pusetiunea materiala scapatata, in care se afla ca preotu in o parochia de 60 familii, fora nici unu ajutoriu dela parochianii sei, cere unu ajutoriu in bani din cutare fondu disponibilu. Scrisórea se transpune la comisiunea pentru petitiuni.

Sinodulu protopresbiteralu a Pomezului cere ca contributiunea de 3 cruceri la sufletu cu carea acestu cercu protopresbiteralu detoresce in fondulu eparchialu se se cedeze pentru imbunatatirea dotatiunei protopresbiterulu lor. Cererea se transpune la comisiunea pentru petitiuni.

Comuna Bucuroi'a se roga pentru unu ajutoriu 100 fl. la repararea bisericei. Rugarea se predá comisiunei petitionaria.

Preasanti'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu, din partea sa presinta sinodulu o charthia, prin carea propune incuviintiarea edificarei unei resiedintie episcopesci langa biseric'a catedrala, alaturandu totodata si planulu edificiulu. Charthi'a cu anexulu se transpune la comisiunea organizatóre.

Siedinti'a II. $\frac{4}{16}$. aprile.

Siedinti'a se deschide la 9 óre deminétia cu autenticarea protocolulu siedintiei de eri.

Deputatulu sinodalu Pavelu Fassie arata in scrisu, cá nu póte luá parte la sesiunea sinodala, deci cere concediu de absentare, ce i-se si acórda.

Preasantitulu Episcopu alu Caransebesiulu Ioanu Popasu prin charthia din 24 Martiu a. c. ad nr. 101 ex 1872. reclama la sinodulu aradanu, ca sum'a de

600 fl. cu carea dieces'a Caransebesiului a contribuit la acoperirea speselor delegatiunei congressuale romane, se se estradee pe partea aceleasi diecese din sum'a de 13,233 fl. 72 cr. resolvida de Maiestatea sa pentru ajutorarea comunelor mixte la despartirea lor de ierarchi'a serbésca. Éra in legatura cu acést'a charthia consistoriulu plenariu aradanu din siedinti'a dela $\frac{1}{13}$. aprile a. c. róga pe ven. sinodu eparchialu a urgiá la delagatiunea congressuala resolvirea definitiva a chestiei monastiriloru, cu deosebire a monastirei Hodos-Bodrogului, unde servitiulu divinu si pana astadi se face in limb'a slavéna spre adenca mahnire si dauna sufletésca a credintiosiloru romani. Actele privitóre pe aceste chestii se transpuu la comissiunea organisatore.

Referitoriu la imbunatatirea salarielor profesoriloru dela institutul preparandialu si la pensinarea loru, se solicitéza la sinodulu din Caransebesiu pe cale telegrafica si in scrisu resolvirea notei consistoriului aradanu din 22 Maiu 1875. facuta in acésta cauza conformu conclusului sinodalu din 1874. nr. 205. prot.

Preotulu Nicolau Popoviciu din B.-Lazuri si veduv'a fostului odinora presiedinte la consistoriulu din Oradea-mare, Atanasiu Bosco, ceru unu ajutoriu din midilocene diecesei. Amendoue cererile se predau la comissiunea pentru petitiuni.

Reportulu comissiunei mixte esmisa in anulu trecutulu din partea ambeloru sinode de Aradu si Caransebesiu, pentru a scontrá cass'a si a face revisiunea socotiloru, de pe anii 1872, 1873, 1874 si 1875. a epitropiei fonduriloru comune, se transpune la comissiunea fonduriloru comune.

Preasantí'a Sa parintele Episcopu aduce la cunoscinti'a sinodului, cá intaresce alegerea parintelui Vasiliu Belesiu de asesoru referinte la senatulu bisericescu din Aradu si a parintelui Ioanu Tiforu de asesoru onorariu la senatulu bisericescu din Oradea-mare, cari alegeri s'au efectuitu in sinodulu din anulu trecutulu, si din partea sa celoru alesi impartasiesce binecuvéntarea sa archierésca.

Comunele Briheni si Colesci se róga pentru hironirea invetiatoriului Ioanu Suciu intru preotu fora pregatire teologica, ori se-i-se concéda a studiá cursulu teologicu privatu. Rogarea se predà la comissiunea organisatóre.

Notariulu citeste in absinti'a referintelui reportulu comissiunei verifcatore, dupe care sinodulu verifica pre deputatii noi: Laurentiu Barzu, Constantinu Lazaru, Paulu Rotariu, Mihaiu Veliciu si Vincentiu Babesiu.

Cu privire la remuneratiunea professoriloru dela teologia Aron Hamsea si Vinc. Mangra cu 200 fl. v. a. pentrucà in anulu trecutulu au substituitu in restimpu de 4 luni in propunerea studiiloru la institutul preparandialu pre directorele Alesandru Gavra, care cadiuse in morbu, precum si in privirea altoru 200 fl. cu cari s'au imbunatatitu salariiele profesoriloru dela preparandia, — sinodulu recérca pe cale tele-

grafica si in scrisu pe sinodulu din Caransebesiu, ca se-si dee invoirea la esolvirea acestoru sume de bani.

Relativu la intretinerea institutului preparandialu din Aradu, deorace din sum'a de 5300 fl. votata de sinodu in anulu trecutulu, epitropi'a fonduriloru comune a asemnatu numai 2400 fl. pentru trei professori de mai nainte, éra restulu de 2900 fl. pentru professorii nooi, l'a denegatu din motivu, cá nu s'a produsu si invoirea sinodului din Caransebesiu, la propunerea deputatului Paulu Rotariu sinodulu aduce urmatoriulu conclusu: Ven. sinodu din Caransebesiu se incuviintieze dispusetiunile facute din partea acestui sinodu cu privire la intretinerea institutului preparandialu din Aradu, respectivu de salarisarea profesoriloru dela acestu institutu; éra pentru viitoriu, ca institutul se nu sufera impedecare in progresulu seu, si pentru delaturarea greutatiloru, ce le intimpina epitropi'a fonduriloru comune la esolvirea salarielor profesoriloru, pentrucà ea asemnatele acestui sinodu numai le considera de unilaterale si nu le esecuta, — acestu sinodu recérca pre ven. sinodu din Caransebesiu, se autorizeze din a sa parte epitropi'a fonduriloru comune, ca salariiele profesoriloru dela preparandi'a din Aradu se le esolveze din fondurile respective atátu pentru trecutulu câtu si pentru viitoriu.

Ne mai fiindu alte obiecte la ordinea dilei, siedinti'a se ridica.

Siedinti'a III. $\frac{5}{17}$. aprile.

Siedinti'a se deschide la 10 óre demineti'a. Protocolulu siedintiei a II. se autentica.

Presiedintele conformu decisului sinod. nr. 215 din an. tr. presentéza actele ce privescu administrarea fundatiuniloru confessionale instituite prin fericitul Atanasiu Balla, la institutele de invetiamentu din Posionu, Dobricinu si Sáros-Patak. — Se predau comissiunei scolarie.

Se presentéza petitiunea comitetului administrativu a fundatiunei „Gozsdu“ pentru scaritiarea percenteloru imprumutului de 50,000 fl. din fondurile comune bisericesci, dela 8 la $7\frac{1}{2}$ ‰. — Se transpune la comissiunea pentru censurarea fonduriloru comune.

Rugarea lui Paulu V. Seimanu Vladu si consocii locuitori in Fabriculu Timisiorei dela biseric'a S. Georgiu, pentru repunerea loru in biseric'a, sustinerea statului quo si solicitarea despartirei ierarchice, — se predà la comissiunea organisatóre.

Se presenta propunerea consistoriului eparchialu aradanu, pentru incuviintiarea unui imprumutu de 500 fl. v. a. din fondulu tassului alu II-lea pe partea crestiniloru nostri din Aradu-Gaiu, ca se-si póta scuti stabilimentulu de scola contra esecutiunei ordonate la cererea antreprenorelui. — Se predà comissiunei epitropesci.

Petitiunea parochianiloru din Giul'a-germana, in care se róga ca sessiunea de pamentu dela parochi'a vacanta din Giul'a-magiara, se se dee spre folosire

parohiei lor, — se transpune comisiunii pentru petitiuni.

Rugarea mai multor credinciosi din comun'a Banatu-Comlosiu, in care se plangu asupra procederei consistoriului eparchialu aradanu cu privire la rezolvirea protestelor facute la constituirea epitropiei si a comitetului parochialu de acolo, — se transmite la comisiunea bisericesca.

Se prezinta petitiunea reuniunii invetiatorilor din dieces'a Aradului, adresata pe calea consistoriului la acestu sinodu, pentru a lua dispusiuni, ca scolele nostre confessionale se se provéda câtu mai curundu cu cărțile didactice necesare, si ca la eventual'a deplinire a catedrelor de professori la institutul pedagogicu, invetiatorii binemeritati se fie preferiti si indreptatiti a recurge pentru dobandirea lor, in fine mai ceru ameliorarea in generalu a dotatiunii invetiatoresci. — Petitiunea se predà la comisiunea scolaria.

Consistoriulu eparchialu oradanu, pe bas'a relaterei protopresbiterului Meziadului, cere unu ajutoriu din midilocene diecesei pentru sustinerea scolei confessionale din Baiti'a. Cererea se predà comisiunii epitropesci.

La ordinea dilei urméza continuarea referadei comisiunii verificatorie. Referintele comisiunii Ioanu Belesiu recomanda si sinodulu verifica alegerea deputatului sinodalu Demetriu Moga pentru cerculu Bein-siului urmat'a din caus'a renunsierei la mandatu a deputatului Parteniu Cosma.

Cu referintia la alegerea lui Vin. Babesiu si Georgiu Gataiantiu de deputati mireni in cerulu Banatu Comlosiului, din consideratiune cà actulu alegerii din punctu de vedere alu formalitatiloru apare de totu mancu, protocolulu colegiului de scrutinare scrisu si de asia barbati de incredere, de cari in protocolu nu se aminteste cà ar fi fostu presinti; apoi cà sum'a voturiloru indusa in protocolulu de scrutinare si literile credentiale nu corespundu totalitatii voturiloru cuprinse in protocoalele sinodeloru parochiali, in urma cà acésta alegere este atacata si prin protestu, comisiunea verificatoria propune cassarea alegerii. Sinodulu insa, considerandu cà procederea defectuosa a colegiului de scrutinare la sumisarea voturiloru incurse nu póte se atinga si se nimicéscã valoarea sufragieloru manifestate in modu legalu, considerandu cà la alegerea din Banatu-Comlosiu Vincentiu Babesiu si daca se ieu in socotintia numai voturile insnuate la colegiu, pe langa tóte formalitatile prescise in statutulu organicu, inca intrunescã facia de toti candidatii majoritatea voturiloru, pe numitulu lu-dechiara de verificatu. In câtu pentru Georgiu Gataiantiu, fiinducã socotirea voturiloru esprimate dupa tote formalitatile si in modu validu, cu privire la densulu alteréza cu totulu resultatulu alegerii si transpune majoritatea voturiloru la altu locu: alegerea numitului se casséza si consistoriulu eparchialu aradanu se indruma a ordiná pentru alu doilea deputatu mirénu in cerculu Banatu-Comlosiului alegere noua.

Preasanti'a Sa presiedintele sinodului, din incidentulu cà Laurentiu Barzu in sesiunea din annulu trecutulu a renunsiatu la mandatu de deputatu si prin urmare si la oficiulu de notariu sinodalu, pune la ordine reintregirea buroului prin alegerea unui notariu din statulu preotiescu. Sinodulu realegere de notariu pre Laurentiu Barzu.

In urmarea abdicerei deputatiloru Parteniu Cosma si Constantinu Lazaru, la mandantulu lor in annulu trecutulu, fiindu trebuintia de reintregirea comisiunii esmisa pentru censurarea socotiloru epitropiei fonduriloru comune cu doi membri, — sinodulu mai alege de membrii in acea comisiune pe Cons. Lazaru deputatu realesu si pre Mihaiu Veliciu.

In câtu pentru alti deputati nou alesi si verificati in siedinti'a de eri si cea de astadi deputatulu Dr. Nicolau Oncu propune si sinodulu primesce: Deputatii sinodali verificati in sesiunea sinodului din annulu acest'a fiacare intra in comisiunea din care a facutu parte in sesiunea anului trecutulu antecesorulu seu din acelasi cercu electoralu, care devenise vacantu; si anume: Paulu Rotariu in comisiunea epitropéscã si Vin. Babesiu in comisiunea organizatóre.

Urméza in desbatere referad'a comisiunii bisericesci. Referintele comisiunii Georgiu Dringou, cu privire la punctulu 1 din reportulu senatului bisericescu dela consistoriulu din Aradu, prin care se aduce la cunoscintia, cà la jurisdicțiunea eparchiei Aradului apartiene o manastire a Hodos Bodrogului cu 5 persóne de statulu monachalu si 2 novitii, 2 archimandriti, 1 protosincelu, 1 spiritualu, 1 ecesiarchu, 1 ascernatoriu de mésa si 1 portariu, propune si sinodulu ié la cunoscintia aceste date.

Dupre datele statistice cuprinse in punctulu 2 din acelasi reportu se arata cà la districtulu consistoriului Aradului apartienu 11 protopresbiterate, 303 comune bisericesci matre, 72 filiale, 326 biserici, 404 parohii, 60749 case, 332,264 suflete; in decursulu anului trecutulu se areta 17,373 nascuti, 3165 cununati, 13,636 repozati cu 10 protopresbiteri, 1 administratoru protopresbiteralu, 221 parochi, 143 administratori parochiali, 26 capelani si 1 diaconu, 5 preoti emeriti si 4 preoti destituiti. La propunerea comisiunii aceste date stãtisce de asemenea se ieu la cunoscintia.

Cu acést'a siedinti'a se incheia la 1 óra dupa médiadi.

Dela sinodulu eparchialu din Caransebesiu.

Duminecã in 15 Aprilie, dupace inainte de amédi la 10 óre se celebrã de Présantia Sa, dlu episcopulu Ioan Popasu cu o asistentia numerósa, sant'a liturgiã si invocarea duchului santu, se deschise sinodulu dupa amédi la 5 óre. In cuventulu de deschidere de Présantia Sa espressione resultatelor obtienute prin constitutiune pana acum si cu deosebire in annulu trecutulu in administratiunea diecesei pre terenulu biseri-

cescu, scolasticu si fundationalu. Atragendu apoi atentiunea membrilor sinodali la insemnatatea reporteloru, ce se substernu de consistoriu, si beneventandu-ii dechiarà sessiunea anului presente de deschisa. Reportele consistoriului se transpusera apoi comisiuniloru, prin ce siedinti'a prima se incheià.

In siedinti'a a doua, tienuta in 17 ale curentei fù la ordinea dilei reportulu comisiunei scolari. Mare desbatere se incinse la cercetarea scóleloru. Se constatà adeca prin reportulu consistoriului, cà abia 50 de % dintre pruncii obligati cercetéza scól'a. Dreptu ce sinodulu decise a se luá mesuri mai energice in acést'a privintia si a se delaturá acestu reu, ce apésa atátu de greu asupra invetiamentulu nostru confessionalu. Totu in decursulu acestei siedintie se facura mai multe propuneri referitórie la reulu, ce provine din cauza, cà unii invetiotori, si mai cu séma cei din Comitatulu Timisiórei nu si-potu incassá salariile. Dupa o desbatere fórte animata se primí propunerea deputatulu Antonescu, ca organele nóstre scolastice se se indrepteze pentru delaturarea acestui reu mai antaiu la comitetele scolastice comitatense si administrative, ér daca acesti pasi nu voru succede, atunci se se adreseze la organele de scóla superióre. Referitoriu la recercarea comitetulu scolasticu comitatensu din comitatulu Timisiórei pentru denumirea unui membru in acelu comitetu, dupa o desbatere lunga se decise, ca consistoriulu din Caransebesiu punendu-se in contielegere cu consistoriulu din Aradu se faca dispositiunile necesari in acést'a privintia, dupa cum va aflá mai oportunu.

Prin reportulu comisiunei bisericesci se constatà, cà in dieces'a Caransebesiului se afla 311 parochie matre si 31 de filie cu unu numeru de 350,000 credintiosi. Dieces'a este impartita in 10 protopresbiterate; dintre cari unulu fiendu vacantu, se administréza prin unu administratoru protopresbiteralu. Numerulu preotiloru din diecesa este de 435. Dupa ce sinodulu ia la cunoscintia acestu reportu se trece la propunerea facuta de dnulu deputatu Rosiu pentru indeplinirea postulu de referinte in senatulu strensu bisericescu, ocupatu pana aci numai in modu provisoriu. Fiendu timpulu inaintatu acestu obiectu se amena pre manedi, si siedint'a se incheia.

Despre cele ce au urmatu speràmú a poté reportá in urii viitori.

Religiunea si influinti'a ei asupra omenimei.

(Fine.)

Intréga viéti'a omului ni se infacisiéza ca o lupta continua. Conditiuni principali in ori ce lupta, in carea dorimu a ajunge la victoria, sunt intre altele si energi'a si perseveranti'a. Cu aceste doue au invinsu totdeuna puteri nensemnate contra puteri mari, ér fara ele ori ce lupta este perduta. Nici energia inse, nici perseverantia nu vomu vedé acolo, unde nu vomu aflá o convingere firma in posibilitatea de a

esi invingatoriu. Acést'a convingere apoi ni o da numai credinti'a in Ddieu, din carea isvoresce ca dintr'unu isvoru nesecaveru dragostea si tari'a intru delaturarea a ori ce obstacolu, ce ne impedece in calea nóstra spre perfectiune si fericire. Precum nu esista nimicu pentru mam'a cea buna, carea se o faca se-si parasésca léganulu fiului ei, si precum ea este gata in orice momentu a sacrificá comoditatea, odichn'a si chiar viéti'a, spre a poté cresce din fetulu ei pre fiitoriulu barbatu, pentrucà o léga de acel'a si o intaresce in durerile ei o dragoste puternica, dragostea de mama: toema asia i da omului energia si perseverantia in lupt'a vietii dragostea catra Ddieu si speranti'a victoriei, basata pre credinti'a firma in acel'a.

Moralitatea basata pre religiune si-are principulu ei materialu in natura omenesca. Daca omulu este ziditu dupa chipulu si asemenarea lui Ddieu, atunci perfectiunea si realizarea facultatiloru omului este identica cu implinirea vointiei lui Ddieu si realizarea binelui pre pamentu. Purcediendu din acestu principiu omulu afla in propri'a sa natura indemnulu de activitate alu vietii sale, sanctuariulu fericirei sale. Moralitatea are mai departe lipsa de unu principiu formalu, de unu motivu, carele se silésca pre omu in modu absolutu a-si implini cu placere tóte daturintiele sale, ce le are in lume, si de o garantia, cà prin lupta si-póte ajunge neconditionatu scopulu vietii. Nici motivulu, nici acést'a garantia nu le afla omulu aiurea, decâtu numai in religiune.

Consultandu acum orice omu esperienti'a sa propria si istori'a némului omenescu, se poté convinge, cà numai la acelu individu va aflá placere de vietia, linisce sufletésca si fericire, care duce o viéti'a morala. Activitatea contraria prescripteloru morali este totdeuna contraria naturei omenesci. Ea poté face omului servitie si placeri momentane; dar precum mintiun'a are „picior scurte“: toema asia tienu si avantajiele unei astfeliu de vietii numai de astadi pana mane, ne parasescu atunci, candu ne este lumea mai draga. O avere cascigata cu daun'a altor'a, unu rangu ajunsu prin delaturarea altor'a, prin intrige si coruptiune poté se-i faca omului fara consciéti'a morala placere. Acést'a placere este inse numai ca rou'a diminetii, pre carea vine ventulu si radiéle sórelui si o facu se dispara, de ti-se pare cà n'a fost nici odata. Binele parutu, la care se poté ridicá cineva pre cà si prin medilóce immoralitate este ca si edificiulu fara fundamentu, pre carele lu-darima cea dantaiu fortuna. Am disu bine parutu, pentruca numai acel'a, carele gusta din unu astfeliu de bine, seie ce insemnéza dulcéti'a lui. Nu esista auru, nu esista placere in lume, carea se satisfac pre omulu ridicatu cu daun'a altuia, pentrucà o voce interna ascunsa, ce-lu insocece in totu timpulu si in totu loculu i-aduce aminte durerile acelor'a, prin a caroru dauna s'a inaltiatu, si admoniandu-lu continuu, i face viéti'a plina de grigi si amaratiune, peccatulu se resbuna asupra capulu aceluia, carele l'a comis.

Numai unu singuru medilocu esista in lume,

carele p $\acute{o}$ te face vi $\acute{e}$ ti'a omului placuta si carele p $\acute{o}$ te d $\acute{a}$ omului o fericire constanta at $\acute{a}$ tu in decursulu acestei vieti, c $\acute{a}$ tu si dincolo de mormentu, si acestu medilocu este meritulu cascigatu prin implinirea datorintieloru n $\acute{o}$ stre, prin vi $\acute{e}$ ti'a morala.

Daca fericirea omenimei este conditionata dela starea morala a ei, $\acute{e}$ r moralitate nu p $\acute{o}$ te esist $\acute{a}$ acolo, unde nu esista religiune, atunci urm $\acute{e}$ za de sine, c $\acute{a}$ religiunea este factorulu acel'a puternicu, carele sustiene pre omu, si i indulcesce vi $\acute{e}$ ti'a, ea este uniculu foculariu de buna stare si fericire. Faptulu acest'a se motiv $\acute{e}$ za din destulu in decursulu istoriei. Pop $\acute{o}$ rele religi $\acute{o}$ se, pana candu religiunea le sustiene in moralitate, se afla in stare buna, sunt puternice, vediuete si stimulate; $\acute{e}$ r candu se abatu dela principiiele loru religi $\acute{o}$ se, decadu din starea loru morala de mai nainte, intra in mediloculu si in inim'a loru, ca si o cangrena ce r $\acute{o}$ de puterea de vi $\acute{e}$ ti'a, vitiulu si coruptiunea, cari mai curendu s $\acute{e}$ u mai tardiu le facu se dispara din concertulu omenimei; pentruc $\acute{a}$ unde nu este religiune, acolo nu este putere, nu este vi $\acute{e}$ ti'a.

Totu istori'a ne demustra apoi, c $\acute{a}$ cu c $\acute{a}$ tu o religiune este mai perfecta, cu at $\acute{a}$ tu $\acute{o}$ menii, ce o profes $\acute{e}$ za in internulu si in faptele loru sunt intr'o stare mai buna.

Privindu acum preste starea actuala a n $\acute{o}$ stra, a poporului romanu, vedemu, c $\acute{a}$ des $\acute{i}$ poporul nostru este unu popora dotatu de creatoriulu cu f $\acute{o}$ rte multe talente, si des $\acute{i}$ avemu o religiune perfecta, sustienuta prin vig $\acute{o}$ rea si sangele strebuniloru in starea in carea ni o a datu insusi intemeiatoriulu ei, fiulu lui D $\acute{o}$ dieu; totusi vi $\acute{e}$ ti'a n $\acute{o}$ stra este in realitate intr'o stare, puc $\acute{i}$ nu corespundietoria accept $\acute{a}$ riloru si dorintieloru n $\acute{o}$ stre. Ac $\acute{e}$ sta impregiurare trista nu p $\acute{o}$ te f $\acute{i}$ rezultatulu altei cause, dec $\acute{a}$ tu c $\acute{a}$ s $\acute{e}$ u nu ne silimu a cun $\acute{o}$ sc $\acute{e}$ e principiiele religiunei n $\acute{o}$ stre, s $\acute{e}$ u daca le cun $\acute{o}$ scemu nu le damu espressionu factica in vi $\acute{e}$ ti'a n $\acute{o}$ stra.

Dreptu ce credemu, c $\acute{a}$ este or'a suprema, ca cautandu a ne form $\acute{a}$ consci $\acute{e}$ nti'a n $\acute{o}$ stra religi $\acute{o}$ sa si a i d $\acute{a}$ espressionu via prin faptele n $\acute{o}$ stre, se ne folosimu in vi $\acute{e}$ ti'a n $\acute{o}$ stra de tesaurulu celu mai scumpu, ce-lu avemu, de religiunea n $\acute{o}$ stra strebuna, pentruc $\acute{a}$ „temeiulu intieptiunei este fric'a Domnului.“ Ac $\acute{e}$ st'a ne va conduce si pre noi in vi $\acute{e}$ ti'a n $\acute{o}$ stra acolo, unde dorimu.

Aron Hamsea.

Stadiulu planetiloru celoru mari.

Abstragundu dela planetii cei mici dintre Marte si Jupiter, care se numescu „asteroidi“, sistem'a nostra solara consta din optu planeti, cari toti percurgu in giurulu sorelui nisce c $\acute{a}$ i eliptice. Planetii cei mai apropiati de sore, Mercuru, Venerea, Pamentulu si Marte sunt multu mai mici, de c $\acute{a}$ tu ceialalti mai departati adeca de c $\acute{a}$ tu Jupiter, Saturn, Uran si Neptun.

Cercet $\acute{a}$ riloru astronomice de pana acumu ni-au ar $\acute{e}$ tatu, c $\acute{a}$ toti planetii se afla intrunu stadiu analogu de recire ca si pamentulu nostru, si c $\acute{a}$ strelucescu numai prin lumin'a imprumutata dela sore.

Astronomulu Vogel a facutu in timpurile mai prospete una multime de cercet $\acute{a}$ ri spectroscopice la planetii cei mari, $\acute{e}$ r astronomulu anglesu Richard A. Proctor, folosindu rezultatele lui Vogel, vine si restorna parerea de mai susu despre stadiulu planetiloru Jupiter si Saturnu sustienendu, c $\acute{a}$ acesti'a se misica in giurulu sorelui in stadiu fierbinte si c $\acute{a}$ lumin $\acute{e}$ za pana la $\acute{o}$ re care gradu cu lumina propria. Proctor sustiene c $\acute{a}$ planetii acesti'a se afla intrunu stadiu multu mai tempuriu de desvoltare planetaria, de c $\acute{a}$ tu pamentulu cu lun'a sa si de c $\acute{a}$ tu ceialalti planeti interni s $\acute{e}$ u terestri, adeca Mercuru, Venerea si Marte. In diariulu periodieu „The popular Science Review. January 1877. pag. 38—50“ ad $\acute{a}$ mu unu articlu alu lui R. A. Proctor intitulatu „Condition of the larger planets“, in carele amintitu astronomu anglesu areta, c $\acute{a}$ parerea de pana acumu despre stadiulu de recire alu planetiloru celoru mari nu se bas $\acute{e}$ za pre nici unu documentu scientific, c $\acute{i}$ e numai una presupunere, arbitraria dedusa din analogi'a cu pamentulu.

Pentru ca se d $\acute{a}$ mu ansa specialistiloru nostri de a si-d $\acute{a}$ parerea, las $\acute{a}$ mu se urmeze aici unu estrasu din argumentele sale. Proctora dice:

1) Daca suntu adeverate ideile nostre despre nascerea si desvoltarea sistemii solare, atunci planetii cei mari trebuie se fie mai teneri, prin urmare multu mai fierbinti dec $\acute{a}$ tu pamentulu si ceialalti planeti mai mici.

2) Daca Jupiter si Saturn constau din acelesi materie, ca si pamentulu nostru, atunci trebuie se fie multu mai des $\acute{i}$, de c $\acute{a}$ tu cumu ii-tienemu noi c $\acute{a}$ sunt, de cum-va nu sunt multu mai fierbinti ca pamentulu nostru.

3) Judecandu atmosferele loru dupa inaltime, acele ar trebui se constee din corpuri solide si f $\acute{o}$ rte dese, pentru atractiunea planetului, daca nu ar dom $\acute{n}$ i in p $\acute{a}$ rtilu inferioare una fierbentiela intensiva.

4) Trasurile ce se obs $\acute{e}$ rva pre Jupiter nu sunt alt'a, de c $\acute{a}$ tu urcarea si descenderea masseloru celoru fierbinti de aburi prin maltimi enorme ale atmosferei.

5) Pre Jupiter nu se schimba norii nici dupa decursulu dilei, nici dupa ale anutempuriloru, va se dica schimbarile acele nu le-potemu referi in nici unu casu la sore, prin urmare e probabilu c $\acute{a}$ le produce fierbentiela cea intensiva a planetului.

6) Schimb $\acute{a}$ riloru atmosferice din atmosferele lui Jupiter si Saturn sunt at $\acute{a}$ tu de insemnate, in c $\acute{a}$ tu alter $\acute{e}$ ze chiar in depart $\acute{a}$ ri at $\acute{a}$ tu de enorme form'a acestoru planeti.

7) Planetii acesti'a lumin $\acute{e}$ za cu una lumina, carea e pre de doue si diumetate ori mai intensiva, de c $\acute{a}$ tu cumu ar' trebui se aiba, daca supraf $\acute{a}$ ci'a loru visibila ar' const $\acute{a}$ dintr'o massa luminosa, buna ora ca nisipulu celu albu.

Proctor conchide din aceste, c $\acute{a}$ Jupiter si Saturn se afla in adeveru intr'unu stadiu de fierbentiela intensiva si c $\acute{a}$ abi $\acute{a}$ preste sute de milioane de ani voru pot $\acute{e}$ ajunge se fia locuintie de viatia organica.

Tragemu atentiunea celoru competenti asupra acestui studiu interesantu. *Teodoru Ceontea.*

Diverse.

== **Reuniunea romana** de cantari din Caransebesiu arangia Marti din 17 aprilie unu concertu, carele dupa informatiunile, ce le avem, desi acesta reuniune numai acum intra in a patr'a luna a esistentiei sale — a obtienutu unu resultatu forte imbucuratori. Inainte de a se purcede la esecutarea programei tienh presedintele reuniunei, dlu secretariu cons. Ioanu Bartolomeiu unu discursu, carele a fost primitu de aplause, ce nu voiau a mai lua fine. Program'a se esecuta spre multumirea tuturor celor de facia. Dintre cantareti se distinge cu deosebire ascultatoriulu de teologia dlu Popovicu, er declamatiunile cele bine esecutate de domnisor'a Biju si dlu Nemoianu satisfacura publiculu pre deplinu. La fine tienu dlu profesoru Basiliu Mandreanu unu discursu de incheiare, in carele in numele reuniunei multumim publiculu adunatu pentru participarea la acesta petrecere si dete espressioni vointiei cei firme a membriloru de a conlucra totu mai multu la ajungerea scopulu, ce-lu urmaresce. Luamu notitia cu placerea despre intrarea in vietia a acestei reuniuni cu atatu mai multu, cu catu prin astfelu de reuniuni se cultivéza gustulu frumosu si sentiementele cele nobile in sinulu natiunei nostre, carea posede mai multu decatu ori care altu poporu unu tesauru insemnatu de arii si melodie, in care in termini vii si-canta poporulu nostru istori'a sa nationala. Dupa cum suntem informati acesta reuniune s'a fundatu sub auspiciile si patronatulu Pré Santiei sale, domnulu episcopu Ioanu Popasu. Acesta imprejurare ne indreptatesce a spera, ca acesta reuniune va traia si prospera, si va contribui multu la desvoltarea si progressulu nostru nationalu.

== **Aniversarea Domnitoriului Carolu I.** La 8 Aprilie, aniversarea nascerei si proclamarei Mariei Sale de Domnu alu romanilor, s'a celebratu la 11 ore, in santa bisericu a Mitropoliei, unu Te-Deum, de catra P. S. S. Episcopulu Ghenadie, fostu Episcopu de Argesu, asistatu de P. S. S. Vicariulu Mitropoliei si Inaltulu cleru. La acesta serbare se aflau fatia: d. ministru-presedinte impreuna cu cei-alti d-ni ministri, d. presedinte alu Adunarei deputatiloru impreuna cu dnii deputati aflati in capitala, casa civila, si militara a M. S. Domnitorulu, d-nii primi-presedinti ai Inaltelor curti de casatiune si compturi cu mai multi din d-nii membrii si procurori ai acelor curti, curtile si tribunalele. D-nii prefecti ai politiei capitalei si districtulu Ilfov, consiliulu municipalu, ofitieri superiori din garnisona, inaltii functionari ai Statulu si unu numerosu publicu. Unu detasiamentu de infanterie se afla in curtea Mitropoliei, pe care, dupa terminarea, serviciulu religiosu 'l a trecut in revista D. ministru de resbelu. Acesta di de serbatore nationala s'a anuntiatu publiculu Capitalei prin 101 salve de artilerie. Unu mare numeru de notabili si functionari au mersu, in urma, de s'au inseris la Palatu, era d-nii ministri, fiind primiti a presentu omagieles loru I. L. L. Domnitorulu si Dómnei, cu acesta ocaziune, d. prim-ministru, in numele guvernulu, a rostitu urmatorulu discursu: „Maria Ta! Asta-di se implinescu unu-spre-diece ani, candu Tiara era framantata si turburata de ingrijirea ce avea pentru conditiunile ei de esistentia politica si nationala. Asta-di de si tiara se afla in conditiuni si mai grave si mai amenintatore, ea totusi privesce cu linisce si incredere in viitoriu pentru ca are pe Tronulu Romaniei pe acela care a respunsu la apelulu seu de acum 11 ani cu atata devotamentu si curagiu si a sciutu in tote ocaziunile cele mari se identifice dorintiele Sale cu ale Natiunei. „Diu'a dara de astadi fiindu tot-o-data diua nascerei Mariei Tale si diu'a plebiscitulu, este o di draga Romaniloru ca o di de bunu ajutoru patriei nostre. „Se traiesci Maria Ta! Se traiésca Maria Sa Dómna!“ Maria Sa Domnitorulu a bine-voitu a responde: „Sunt forte miscatu de cuvintele ce 'mi adresati. Am tota increderea ca, cu ajutorulu lui Dumnedieu, cu concursulu Natiunei si alu armatei, vom trece aceste timpuri grele si ca tiara va fi

pazita in furtun'a care amenintia Orientulu. Imprejurarele de astadi sunt mai seriose de catu erau acum 11 ani, candu M'am pusu in capulu Natiunei care m'a alesu; cu tote acestea nu me temu, caci sunt convinsu ca Romanii n'au uitatu nici barbati'a, nici prudenti'a stramosiesca, cu care Tiara s'a strecuratu prin atatea greutati.“ — M. S. Domnitorulu a mersu in 7 ale curentei, la Giurgiu, spre a inspecta batalionulu de drobanti, escadronele de rosiori si de calarasi, cari se afla acolo in garnizona.

□ **O misicare.** Din 16 ale lunei curente tienu episcopii catolici din Austria o conferintia in Viena. Din cele ce se scriu prin foi tendinti'a acestei conferintie este indreptata intru regularea causei scolari. Se speredia, ca desbaterile acestei conferintie voru avé bune rezultate.

“ (Congresu filologicu). Dupa cumu se scie, Franci'a cea ingienunchiata de Borussi'a la anulu 1870—71 éra si-a ridicatu fruntea cea marétia si la anulu 1878 invita lumea la una di de serbatore, carea va constá dintr'o espusetiune universalu. Literatii francesi in frunte cu professorulu din Marsilia Reynaud s'au resolutu se convoce pre atunci la Parisu unu congressu filologicu. Intru realizarea acestei idei nu mai dubitéza nimene, dupa ce mai din tota Europ'a curgu adrese de convoire. Obiectulu de pertratere va fi, a statori una contielegere internationalu asupra disputelor filologice si cu deosebire asupra limbei arabice, si astu-feliu a delaturá odata disputele, ce dateza chiar de prin evulu mediu.

⊕ **Suvenire dela Nicula,** acest'a e titulu unui petecu de papiru, ce are in frunte o inima incrustata imprejurata de spini si spinii de flacare de focu, si se prinde a fi inim'a lui Iisusu Cristosu (Dómne ierta-ni peccatele!) Acestu petecu de papiru imprimatu, a aparutu in tipografi'a diecesana din Gherla, si form'a literiloru dovedesce a nu fi editiune vechia. Prin peteculu acést'a se dá indulgentie de 100 si respective 300 dile pentru cei cari lu-vor avea la sine si se vor ruga pentru pap'a si pentru cei din purgatoriu; li se promite mai departe 11 favoruri, intre cari se cuprinde si aceea, ca se va binecuvénta tote intreprinderile lor. Suvenirea acést'a o respandescu printre crestini nostri, gherlanii cei ce póta odóre si alte recuisite bisericesci. Biserica nostra ortodoxa nu dá cultulu naturei omenesci a lui Iisusu Cristosu izolata de natur'a lui dumnediesca, cu atatu mai pucinu unu organu alu corpulu seu. Biserica papala deci ataca in modu indirectu dogm'a intruparei prin cultulu ce ea dá inimei sacre alui Iisusu, caci cultulu nu se cuvine decatu persónei divine alui Iisusu Cristosu. Ar fi timpulu, ca venerabilulu consistoriu prin o cerculara se oprésca pe epitropiele nostre a cumperá odóre dela acesti speculanti, cari vendu marfe rele si atatu de scumpu, si se ni recomande o firma solida si de omenia.

⊖ (Cinste pentru cinste. Turcia tramete in semnu de recunoscintia pentru sabi'a dusa de deputatiunea junimei magiare lui Abdul Kerim, prin Fahir Bey pentru bibliotec'a universitatii din Budapesta „Corvina“, o biblioteca dusa din Ungaria pre timpulu invasiuniloru turcesci. Pentru primirea trimisulu Turciei s'a formatu in Budapesta unu comitetu, carele se pregátésca tote cele necesarie, pentru ca óspele se póta fi primitu in modu cuviintiosu si cu tota demnitatea. In fruntea acestui comitetu se afla Franciscu Pulsky, carele cu ocaziunea primirei presidulu se fi esprimitu catra adunarea, carea l'a alesu cuvintele: se aruncamu unu velu preste trecutulu si se ne bucuramu, ca putemu capeta „Corvina“ éra si in manile nostre, ér insemnatatea acestuiu donu se ne indemne a face aducatoriulu ei o primire catu mai frumósu. Scirile mai noue in acesta directiune ne spunu, ca s'a angagiatu tote poterile, pentru ca primirea se fie catu mai solena. Pe candu se facu inse pregatirile pentru primire, pre atunci inse se dice, ca acést'a se se intemple astfelu, ca cercurile mai inalte se nu se compromita. Ce va fi insemnandu acést'a, judece onoratulu publicu.

= **Unu sintomu reu.** Generalulu Moltke cerendu dela dieta a se luá in bugetu o suma pentru crearea a 105 posturi noua de capitani in armata, rosti urmatóarele „Dorere, nu se póte sperá, cá pacea se va sustiené timpu indelungatu. Nu este departe timpulu, candu lóte guvernele voru trebui se-si încordeze tóte puterile, spre a-si asecurá existinti'a. Motivulu jace in nencrederea, ce o au guvernele unulu facia de altulu. Franci'a a facutu lucruri mari in timpulu din urma pentru aperarea tierii. Iatre Paris si graniti'a Germaniei sunt concentrate masse insemnate de trupe. Franci'a are cadrele militari in timpu de pace pre picioru de resbelu. Germania nu póte, se i remana indaraptu.“

□ **Manifestulu Tiarulu Alesandru,** cu carele ordonéza armatei pasirea in contra Turciei suna in urmatoriulu modu: „Fidelii nostri supusi sciu cátu de mare a fost interesulu, ce l'amu aretatu totdeuna facia de popórele crestine apesate din Turcia. Dorinti'a nóstra de a se ameliorá sórtea acelor'a este dorinti'a natiunei întregi, carea acum este gata a aduce sacrificie pentru usurarea positionei crestiniloru din peninsula balcanica. Averea si sangele supusiloru nostri ne a fost totdeuna scumpa. Regimulu nostru are mare ingrigire, ca pacea se se mantiena in Russia. De acésta ingrigire a fost condusu continuu dela inceputulu evenimenteloru celoru triste din Bosnia, Hertiegovina si Bulgaria. Noi ne amu avutu mai nainte de tóte scopulu, ca in contielegere cu puterile mari europene, aliatii si amicii nostri, se conclucramu, ca sórtea crestiniloru din Orientu se se amelioroze pre cale pacinica. In decursu de doi ani de dile amu incercatu totulu, ca se silimu pre Turcia a asecurá prin reforme pre crestini din Bulgaria, Bosnia si Hertiegovina facia de portarea cea arbitraria a autoritatiloru locale. Introducerea acestoru reforme a purcesu din obligamintele de mai nainte ce le a luat port'a facia de Europ'a intréga. Tendintiele nóstre, desi au fost ajutate de tóte puterile europene, nu au obtienutu rezultatulu doritu. Pórt'a a respinsu categorice orice garantia pentru asecurarea crestiniloru, a respinsu conclusele conferintiei din Constantinopolu, purcese din dorinti'a de a întrebuinti'a tóte medilócele possibile, spre a înduplecá pre porta la acést'a. Am propusu celorlalte puteri formularea unui protocolu, carele se contiena conditiunile principali ale conferintiei din Constantinopolu, si a provocá pre porta a se invoí la acestu actu internationalu, in care pretensiunile nóstre pacinice au ajunsu marginea estrema. Aseptarea nóstra inse nu se indepliní. Port'a nu cedá dorintiei unanime a Europei, si nu se invoí la decisiunile protocolului. Dupa ce dara amu incercatu tóte medilócele de pace, ne vedemu siliti chiar prin portarea portii, a face acte mai decidietórie. Semtiulu de ecuitate, semtiulu demnitáti nóstre ne demanda acést'a in modu imperativu. Prin respingerea portii ne vedemu siliti a ne luá refugiulu la arme. Convinsi din inima despre dreptatea causei nóstre, si avendu incredere in grati'a si ajutoriulu lui Ddieu, aducemu la cunoscenti'a supusiloru nostri, cá a sositu momentulu, pre carele l'am prevediutu atunci, candu am disu cuvintele, la care a respinsu natiunea intréga cu atátu entusiasmu. Am esprimatu dorinti'a de a pasi singuri in actiune, indata ce se va iví necesitate si va pretinde onórea Russiei. Implorandu binecuvéntarea lui Ddieu asupra bravei nóstre armate, i demandámu se tréca graniti'a turcesca!“

Socóta

despre banii intrati la balulu arangiatu de junimea romana aradana, in 8 Fauru nou a. c. pentru alumneulu institutulu pedagogicu-teologicu romanu gr. or. din Aradu.

I. Bani intrati dela parteculari, nainte de balu si dupa balu.

In acést'a rubrica au contribuitu: II. Sa Dlu Eppu Ioanu Metianu 10 fl; II. Sa Dlu Georgiu Mocioni propriet. mare 5 fl; DD: Aless. Gavra prof. in Aradu 1 fl; Nicolau Filimonu adv. in Aradu 15 fl; Vasiliu Paguba jude

la trib. in Aradu 4 fl; Petru Popoviciu inv. in Aradu 5 fl; N. Cociuba comerc. in Aradu 5 fl; Dsiór'a Evelin'a Papp institutrice in Aradu 2 fl; Constantinu Papp directoru de cancelaria in Aradu 1 fl; Greg. Venteru adv. in Aradu 5 fl; Dem. Bonciu not. publicu in Aradu 5 fl; Vasiliu Belesiu ref. consist. in Aradu 5 fl; Ioanu Belesiu adv. in Aradu 5 fl; Ioanu Mladinu not. in Macea 4 fl; Ioanu Mladinu comerc. in Aradu 2 fl; Lazaru Ionescu adv. in Aradu 4 fl; Dr. Atanasiu Sándoru prof. in Aradu 4 fl; Egumenulu monastirei din Bodrogu 3 fl; Georgiu Suiciu not. in Toracu 3 fl; Ioanu Luca jude reg. in Nagykálló 2 fl; Damascenu Georgeviciu preotu in Tornea 2 fl; L. Schäffer comerc. in Aradu 4 fl. Sumele espuse aci facu: 96 fl v. a.

II. Bani intrati la cassa in sér'a balului: 226. fl v. a.

In acést'a suma au contribuitu ca supra solviri preste pretiulu intrării DD: Georgiu Dogariu propriet. in Aradu 6 fl; Alessiu Popoviciu adv. in Sant-An'a 6 fl; Ioanu Popoviciu Desseanu adv. in Aradu 6 fl; Iosifu Popoviciu adv. in Aradu 2 fl; Iosifu Belesiu protop. in Totvaradi'a 1 fl; Iuliu Russu conducetoriu de c. fund. in Aradu 1 fl; Ignatiu Papp secret. consist. in Aradu 3 fl; Stef. Popoviciu telegrafistu in Aradu 1 fl; Dr. Ioanu Papu adv. in Aradu 2 fl; Emericu B. Stanescu adv. in Aradu 1 fl; Traianu Ribarovicu not. in Calacea 1 fl; Georgiu Purcariu contabilu in Aradu 1 fl;

III. Bani intrati din colecte.

In list'a 1., au contribuitu DD: colectantele Pavelu Milovanu not. in Mandruloacu 4 fl; Iosifu Szigeti 2 fl; Nicolau Maci 2 fl; Dr. Ioanu Papu (adv. in Aradu) 2 fl; Iosifu Jankó 1 fl; Sigismundu Bosganu 1 fl; Savu Draganu 1 fl; Ioanu Bosganu 1 fl; Teodoru Suci 2 fl; S. Bermann 1 fl; Bernatu Weisz 1 fl; Ioanu Venatu 50 cr; Lazaru Popoviciu 50 cr; Dem. Georgeviciu 50 cr; Elen'a Bosganu 1 fl; Vasiliu Velisiu 50 cr; Adolffu Benderu 1 fl; la olalta: 22 fl v. a.

In list'a a 2., au contribuitu DD: colectantele Vincentiu Sierbanu protop. in Banatu-Comlosiu 5 fl; Ioanu Bogdanu preotu 2 fl; Ioane Suci not. 5 fl; la olalta: 12 fl v. a.

In list'a a 3., au contribuitu DD: colectantele Stef. Tamasdanu cand. de preotu in Pecica-romana 5 fl; Terentiu Dimitrescu parochu 5 fl; Georgiu Petroviciu not. 2 fl; Florea Crisianu 2 fl; Nicolau Barbura not. 4 fl; Popescu 2 fl; Vasiliu Tereteanu 2 fl; Ioanu Efticiu inv. 4 fl; Arsa Barbu 4 fl; la olalta: 30 fl v. a.

In list'a a 4., au contribuitu DD: colectantele Moise Boesianu parochu in Curticiu 4 fl; Georgiu Radneanu comerc. 4 fl; Moise Mladinu adm. paroch. 2 fl; Ioanu Bulbóca proprietariu 4 fl; Dem. Tamasdanu tutoru orf. 2 fl; Ioanu Bochisiu adjunctu not. 2 fl; Vasiliu Mironu invet. 50 cr; Florianu Cióra inv. 1 fl; la olalta: 19 fl 50 cr. v. a.

In list'a a 5., au contribuitu DD: colectantele Tache Stanescu resp. firm'a fratii Stanescu comerc. in Brasiovu 5 fl; Andreiu M. Zanescu 2 fl; George B. Popp 4 fl; Ioanu Lotu 2 fl; la olalta: 12 fl v. a.

In list'a a 6., au contribuitu DD: Stefanu Ciorogariu colectante 2 fl; Massimilianu Balintu parochu 3 fl; la olalta: 6 fl v. a.

In list'a a 7., au contribuitu DD: colectantele Vladu Spataru din Semlacu 1 fl; A. Welicsek 1 fl; Vilhelmu Kohn 50 cr; Dem. Stoila 1 fl; Petru Folia 1 fl; Radu Serbu 60 cr; la olalta: 5 fl 10 cr. v. a.

In list'a a 8., au contribuitu DD: colectantele Davidu P. Simonu din Lipov'a 2 fl; Iacubu Ratiu 2 fl; Georgiu Fogarasi 2 fl; Ioanu Tieranu 2 fl; Georgiu Cojocariu 1 fl; Avramu Pecurariu 1 fl; Cristoforu Ghiuchiciu 1 fl; Fratii Antonovics 2 fl; Iuliu Missiciu 2 fl; la olalta: 15 fl v. a.

In list'a a 9., au contribuitu DD: colectantele Bartolomeu Baiulescu din Brasiovu 1 fl; Iosifu Fericeanu 1 fl; Dr. Ioanu Mesiofa 1 fl; Ioanu Lengeru 1 fl; Iosifu Baracu

protop. 1 fl; Ioanu Petricu protop. 1 fl; I. Strevoiu 1 fl; Nicol. Densusianu 1 fl; la olalta: 8 fl v. a.

In list'a a 10., au contribuitu DD: colectantele Dem. Cornea cand. de preotu in Chisineu 1 fl; Dn'a Mari'a Cornea 1 fl; Ioanu Blasioviciu adv. 4 fl; Ioanu Cornea parochu 1 fl; la olalta: 7 fl v. a.

In list'a a 11., au contribuitu DD: colectantele Nicol Garoiu adv. in Zernesca 4 fl; Ioanu Comsia parochu 2 fl; Traianu Metianu parochu 1 fl; Bartolomeu Bude 1 fl; N. N. 1 fl; Aldimiru Badiu 1 fl; Stanu Colesiu 2 fl; Ioane Gogonea 1 fl; Nicol. Guguianu 1 fl; Nicolau Cintea medicu 50 cr; Andreiu Sienchea vnot. 50 cr; la olalta: 15 fl v. a.

In list'a a 12., au contribuitu DD: colectantele Mihaiu Sturza parochu in Siepresiu 2 fl; Ioanu Petruti nu not. 4 fl; Ioanu Caba adj. not. 2 fl; Avramu Ursuti u parochu 2 fl; Pavelu Cionca econ. 2 fl; Ioanu Pervu proprietariu 4 fl; Ioanu Ardeleanu not. in Sintea 4 fl; Georgiu Carabasiu parochu in Sintea 1 fl; Leopoldu Messer comer. in Chisineu 1 fl; Melentie Suciu inv. in Siepresiu 1 fl; Dn'a Nin'a Avramu din Misca 1 fl; Dsiór'a Ida Avramu din Misca 1 fl; Dn'a Nesta Avramu mârít. Barbura din Misca 1 fl; Samuilu Veisz negotiatoriu in Siepreusiu 5 fl; Teodoru Petrasiu inv. 1 fl; la olalta: 32 fl v. a.

In list'a a 13., dela D. colectante Petru Trutia din Baia de Crisiu, au contribuitu DD: Sig Borlea 2 fl; Secula 2 fl; Petru Gligoru 2 fl; S. Bobariu 2 fl; I. Adamoviciu 1 fl; Georgiu Padureanu 2 fl; la olalta: 11 fl v. a.

In list'a a 14., au contribuitu DD; colectantele Ioanu V. Bogdanu prof. normalu in Sirii'a 1 fl; Dsiór'a Melani'a Vancu 1 fl; Georgiu Vasileviciu 4 fl; Vasiliu Zsiros parochu gr. cat. 2 fl; G. Sida not. 2 fl; M. Secula 50 cr; Atanasiu Mera 2 fl; Nicolau Beldea 2 fl; Adalbertu Mihájloviciu 2 fl; Dem. Dobosiu 50 cr; Nicolau Cristea 1 fl; Zenobiu Ciobrisiu 50 cr; Nicol. Stefu 50 cr; Petru Secul'a 50 cr; Stef. Vella 1 fl; Georgiu Mladinu 50 cr; la olalta: 21 fl v. a.

In list'a a 15., au contribuitu DD: colectantele Ioanu Popu vnot. cottensu in Oradea mare 2 fl; Andreiu Papp archimandritu si vicariu episcopescu 2 fl; Ioanu Poyvár 2 fl; Unu cutare 1 fl; Paulu Vela secret. eppescu 2 fl; Simeonu Bica protop. 5 fl; Gavrilu Netyo prot. 2 fl; M. Popescu not. in Lazuri 3 fl; Nicolau Zigre adv. 5 fl; la olalta: 24 fl v. a.

In list'a a 16., au contribuitu DD: colectantele Elia Traila adv. in Biseric'a-Alba 1 fl; Sim. Manguica 1 fl; V. Raduloviciu 1 fl; la olalta: 3 fl v. a.

In list'a a 17., dela D. colectante Dr. Ioanu Moga din Sabiiu, au contribuitu: Esc. S. Archiepulu si metropolitulu Mironu Romanulu 5 fl; DD: Parteniu Cosma 1 fl; Paulu Dunca 2 fl; Iacobu Bologa 2 fl; Ursu 2 fl; Dr. Ioanu Nemes 2 fl; Ioanu Badila 2 fl; Dr. Borcea 1 fl; Visarionu Romanu 1 fl; Dr. Hodosiu 1 fl; Z. Boiu 1 fl; Popa 1 fl; Nic. Fratesiu 1 fl; Moise Toma 1 fl; E. Macelariu 2 fl; Ioanu Hannia 2 fl; la olalta: 27 fl v. a.

In list'a a 18., au contribuitu DD: colectantele Basiliu Mandreanu prof. in Caransebesiu 1 fl; Filaretu Musta prof. 2 fl; la olalta 3 fl v. a.

In list'a a 19., dela D. colectante Franciscu H. Longinu din Deva, a contribuitu D. Georgiu Nicorescu 2 fl v. a.

In list'a a 20., au contribuitu DD: colectantele Toma Rosiescu adv. in S. Nicolaulu-mare 2 fl. 30 cr; Gavrilu Georgeviciu 1 fl; Vinc. Grozescu 1 fl; Dimitrie Cosoru 50 cr; Ghica Cosoru 20 cr; la olalta: 5 fl v. a.

In list'a a 21., dela D. colectante Ioanu Morariu cand. de preotu in Giul'a, au contribuitu DD: Lazaru Bogariu 5 fl; Iustinu Popoviciu 2 fl la olalta: 7 fl v. a.

In list'a a 22., dela D. colectante Ilie Bosganu cand. de adv. in Temisior'a, a contribuitu Dlu Ungureanu 1 fl v. a.

In list'a a 23., au contribuitu DD: colectantele Teodoru Filipu adm. prot. alu Pestesiuului in Lugasiu 5 fl;

Ioanu Glitie 1 fl; G. Morarescu preotu in Tinodu 1 fl; Teodoru Papp preotu in F. Osiorheiu 1 fl; Gavrilu Lungu preotu in Ponóra 1 fl; Petru Lascu preotu in Bulsu 1 fl; Ioane Iancu 1 fl; Gavrilu Antonescu 50 cr; Teodoru Popoviciu 1 fl; Simeonu Coca 40 cr; Dimitrie Negru 1 fl; Ioanu Onciu 20 cr; Iosifu Vessa 2 fl; Sandru Filipu 2 fl. la olalta: 18 fl 10 cr. v. a.

In list'a a 24., a contribuitu Dlu colectante Vasiliu Ignatu adv. in Beinsiu 5 fl;

Sumele de sub III cuprinse in 24 de liste facu la olalta 310 fl. 70 cr. v. a.

Recapitulăre:

Sum'a de sub I face	96 fl — cr
" " " II "	226 " — "
" " " III "	310 " 70 "
deci venitul totalu alu balului e:	632 " 70 "
din cari substragendu erogatiunile	313 " 97 "
se arata unu venitu curatu de:	318 " 73 "
adeca trei sute si optusprede de florini	73 cr. v. a.

Acésta suma s'a innaintatu venerabilului consistoriu aradanu spre ajutorarea eleviloru din alumneulu institutulu pedagogicu-teologicu de aici, conformu scopului pentru care junimea a menitu venitul curatu alu balului.

Comitetulu arangiatoriu multiamesse din inima tutururu P. T. dni contribuenti si colectanti pentru resunetulu caldurosu ce au binevoitu a dá la apelulu adresatu de junime catra Dloru, in favorea intreprinderi si a scopului adeveratu filantropicu.

Pentru comitetulu arangiatoriu:

Dr. Nicolau Oncu, m. p. **Atanasiu Tuducescu**, m. p.
presiedinte. cassariu.

Redactoru respundietoriu: **Vincentiu Mangra.**

Concursu.

1—3

Pentru parochi'a vacanta din Cilu in protopresbiteratulu Buteniloru, prin acésta se escrie concursu pana la $\frac{3}{20}$ Maiu a. c. in carea dia va fi si alegerea.

Venitele suntu — folosirea unei sesiuni de pamentu, biru si stola indatenata dela 120 case.

Recurintii in acestu intevalu vor substerne recursele comitetului subscrisu — prin dlu protopresbiteru tractuale.

Cilu la $\frac{12}{24}$ April 1877. Comitetulu parochiale.

Cu scirea mea: **Constantinu Gurbanu**, protopresbiteru.

1—3

Spre ocuparea postulu de invetiatoriu in **Benceculu romanu** — indiestratu cu emolumintele anuali: 97 fl 33 cr. 32 chible de grâu, 21 $\frac{1}{3}$ metri cuadrati de lémne, din cari are a se incaldi si scól'a, 2 $\frac{1068}{1600}$ jugere de livada, cortelu liberu cu $\frac{1}{2}$ jugeru gradina de legumi, si 5 fl pentru scripturistica, se escrie concursu pana in 29. Maiu a. a. candu se va tiené si alegerea, pana candu recurintii provediuti cu testimoniu preparadialu si de cualificatiune, au a se presentá vreo dumineca séu serbatóre spre documentarea desteritati sale in cantari si tipicu. — Recursurile adresande catra comitetulu parochialu au a se substerne inspectorului cercualu a Thimisiorii.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Mel Dreghiciu** m. p. Protop. Thimisioréi
Insp. de scóle.